
DĚJEPIS

„Dějiny jsou učitelkou života“

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO OBORU DĚJEPIS

VZDĚLÁVACÍ OBOR DĚJEPIS PŘINÁŠÍ ZÁKLADNÍ POZNATKY O KONÁNÍ ČLOVĚKA V MINULOSTI. JEHO HLAVNÍM POSLÁNÍM JE KULTIVACE HISTORICKÉHO VĚDOMÍ JEDINCE A UCHOVÁNÍ HISTORICKÉ KONTINUITY, ZEJMÉNA VE SMYSLU PŘEDÁVÁNÍ HISTORICKÉ ZKUŠENOSTI. DŮLEŽITÉ JE ZEJMÉNA POZNÁVÁNÍ HISTORICKÝCH JEVŮ, SKUTKŮ A DĚJŮ, KTERÉ VÝZNAMNÝM ZPŮSOBEM OVLIVNILY VÝVOJ SPOLEČNOSTI A PROMÍTLY SE DO OBRAZU NAŠÍ SOUČASNOSTI. DŮRAZ JE KLADEN PŘEDEVŠÍM NA DĚJINY 19. A 20. STOLETÍ, KDE LEŽÍ KOŘENY VĚTŠINY SOUČASNÝCH SPOLEČENSKÝCH JEVŮ.

VÝZNAMNĚ SE UPLATŇUJE ZŘETEL K ZÁKLADNÍM HODNOTÁM EVROPSKÉ CIVILIZACE. ŽÁCI JSOU TAKÉ VEDENI K POZNÁVÁNÍ DĚJIN REGIONU A DĚJIN MÍSTNÍCH.

VZDĚLÁVACÍ OBOR SE VYUČUJE JAKO SAMOSTATNÝ PŘEDMĚT V 6. ROČNÍKU 1 HODINU TÝDNĚ,
V 7.- 9.ROČNÍKU 2 HODINY TÝDNĚ.

VZDĚLÁVÁNÍ VE VYUČOVACÍM PŘEDMĚTU DĚJEPIS SMĚŘUJE K:

- ROZVÍJENÍ VLASTNÍHO HISTORICKÉHO VĚDOMÍ
- VNÍMÁNÍ OBRAZU HLAVNÍCH VÝVOJOVÝCH LINIÍ
- ZÍSKÁVÁNÍ ORIENTACE V HISTORICKÉM ČASE
- POCHOPENÍ SOUVISLOSTÍ DĚJINNÝCH UDÁLOSTÍ A PROCESŮ
- CHÁPÁNÍ KULTURNÍ ROZMANITOSTI SVĚTA
- UTVÁŘENÍ POZITIVNÍHO HODNOTOVÉHO SYSTÉMU

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT DĚJEPIS JE ÚZCE SPJAT S DALŠÍMI VYUČOVACÍMI PŘEDMĚTY:

ZEMĚPIS – ORIENTACE V PROSTORU, ÚZEMNÍ ROZSAH STÁTŮ,...

MATEMATIKA, FYZIKA, PŘÍRODOPIS, CHEMIE – VĚDECKÉ POZNATKY, ROZVOJ VĚDY A TECHNIKY,...

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – STAVEBNÍ SLOHY, UMĚLECKÁ DÍLA, VÝZNAMNÍ UMĚLCI,...

HUDEBNÍ VÝCHOVA – VÝVOJ HUDEBNÍCH PROJEVŮ, VÝZNAMNÍ SKLADATELÉ,...

JAZYKY – VÝZNAMNÍ SPISOVATELÉ A JEJICH TVORBA,...

OBČANSKÁ VÝCHOVA – ČLOVĚK A SPOLEČNOST, STÁT A STÁTNÍ ZŘÍZENÍ, LIDSKÁ A OBČANSKÁ PRÁVA, VOLEBNÍ SYSTÉM,...

TĚLESNÁ VÝCHOVA – ODKAZ ŘECKÉ KULTURY, OLYMPIJSKÉ HRY,...

VYUČOVACÍM PŘEDMĚTEM PROLÍNÁJÍ PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, KTERÁ JSOU ZAŘAZENA OKRAJOVĚ A AKTUÁLNĚ:

OSV (OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA) – KOMUNIKACE, SOC. DOVEDNOSTI, MEZILIDSKÉ VZTAHY, KOOPERACE, ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, KREATIVITA,...

VDO (VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA) – DEMOKRACIE, DESPOCIE, TYRANIE, OBČANSKÁ PRÁVA, NÁBOŽENSKÁ NESNÁŠENLIVOST, TOLERANCE, OBČANSKÁ SPOLEČNOST, VOLEBNÍ SYSTÉM, FORMY VLÁDY, TOTALITA, RASISMUS, HOLOCAUST, IDEOLOGIE,...

EV (ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA) – ČLOVĚK A PŘÍRODA, PŘÍRODA A PRVNÍ CIVILIZACE, HISTORICKÉ PAMÁTKY, DOPAD PRŮMYSLOVÉ REVOLUCE NA PŘÍRODU, ZÁSAHY DO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ,...

MKV (MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA) – SBLIŽOVÁNÍ A PROLÍNÁNÍ KULT. VLIVŮ V OBDOBÍ HELÉNISMU, NÁŠ ETNICKÝ PŮVOD, PŘEDSUDKY, STEREOTYPY, HUSITSTVÍ, POZNÁVÁNÍ JINÝCH KULTUR, MEZINÁRODNÍ SOLIDARITA,...

EGS (VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH) – INTEGRACE EVROPY, VLIV ŘÍMA NA RANÉ STŘEDOVĚKÉ STÁTY, FORMOVÁNÍ EVROPSKÝCH STÁTŮ, KŘÍŽOVÉ VÝPRAVY, MÍR. POSELSTVÍ JIŘÍHO Z PODĚBRAD, REFORMACE, VÝZNAM OBJEVENÍ AMERIKY, BURŽOAZNÍ A BURŽOAZNĚ DEMOKRATICKÉ REVOLUCE, NÁRODNÍ OBROZENÍ, SJEDNOCOVACÍ PROCESY, VZNIK NADNÁRODNÍCH STRUKTUR

MV (MEDIÁLNÍ VÝCHOVA) – NÁRODNÍ OBROZENÍ, PROPAGANDA, SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY A POLITIKA,...

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

ŽÁK

- DODRŽUJE VYMEZENÁ PRAVIDLA, PLNÍ POVINNOSTI A ZÁVAZKY
- využívá svých znalostí v běžné praxi

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Učitel

- vede žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- vede žáky k etickému jednání v digitálním prostředí

ŽÁK

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a spravuje data a informace
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávaný výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <p>chápe důležitost a potřebnost dějepisných poznatků, uvede příklady</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na časové ose a v historické mapě ➤ řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ➤ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<p>Úvod do vyučování dějepisu</p>	<p>EGS – Evropa a svět, jsme Evropané</p>	<p>Práce s dějepisným atlasem a historickými mapami průběžně</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní vznik a vývoj lidského rodu (hlavní vývojová stadia člověka) ➤ charakterizuje život lovců a sběračů, způsob obživy a jejich materiální a duchovní kulturu 	<p>Pravěk</p> <p>Starší doba kamenná</p> <p>Střední doba kamenná</p>	<p>MKV – etnický původ</p> <p>Z - světaříly</p> <p>Vv – pravěké umění</p>	<p>Muzea, knihovny v regionu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam zemědělství a dobytkařství pro lidskou společnost 	<p>Mladší doba kamenná</p> <p>Pozdní doba kamenná</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam zpracování kovů, důsledky oddělení řemesel od zemědělství pro rozvoj obchodu 	<p>Doba bronzová</p> <p>Doba železná</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa ➤ seznámí se s vývojem osídlení na našem území 	<p>Stěhování národů</p> <p>Pravěk českých zemí - shrnutí</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních starověkých civilizací ➤ seznámí se s uspořádáním starověkých společností, s jejich způsobem života, kulturou a náboženstvím ➤ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<p>Starověk</p> <p>Úvod</p> <p>Mezopotámie,</p> <p>Egypt, Indie, Čína,</p>	<p>Vv – starověké umění a památky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná formy vlády a postavení společenských skupin, vysvětlí podstatu antické demokracie ➤ demonstruje na konkrétních 	<p>Řecko</p>	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády</p>	

příkladech přínos antické kultury		Vv – antické umění a památky Čj – báje, mýty, eposy,	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná formy vlády a postavení společenských skupin ➤ chápe zrod a význam křesťanství ➤ seznámí se s kulturou a významnými osobnostmi, uvede nejvýznamnější typy památek, které jsou součástí kulturního světového dědictví 	Řím		
➤ chápe rozdílný vývoj v různých částech Evropy	Shrnutí učiva a opakování	MKV - multikulturalita	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávaný výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky
	Opakování		Práce s atlasem

	Rozpad říše římské Prameny, čas		průběžně
Žák: <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v periodizaci středověku ➤ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti ➤ popíše vznik vybraných států ➤ popíše vliv křesťanství na utváření raně středověké Evropy ➤ objasní situaci Velkomoravské říše a její postavení v Evropě ➤ popíše vnitřní vývoj českého státu a jeho postavení v Evropě ➤ uvede příklady románské kultury 	Raný středověk <ul style="list-style-type: none"> Stěhování národů Zrod nové Evropy Říše francká, byzantská, arabská Příchod Slovanů, slovanské státy Sámová říše Velká Morava Počátky českého státu Společnost a křesťanství v raném středověku Vikingové Svatá říše římská Románská kultura 	<ul style="list-style-type: none"> Vv – historické slohy Čj – nejstarší památky našeho písemnictví (legendy, pověsti, kroniky) Vo – vlastenecká výchova 	<ul style="list-style-type: none"> Vývoj Velkomoravské říše, regionální dějiny

<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s vývojem českého státu a jeho významem ve stř. Evropě ➤ popíše konflikty mezi světskou a církevní mocí ➤ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ➤ uvede příklady gotické kultury 	<p>Vrcholný a pozdní středověk</p> <p>Český stát za prvních Přemyslovců</p> <p>Proměna středověké krajiny (vesnice, města)</p> <p>Společnost ve vrcholném středověku</p> <p>Gotická kultura</p> <p>Křížové výpravy</p> <p>Český stát za vlády Přemyslovců, Lucemburků</p> <p>Husitská revoluce</p> <p>Český stát za vlády Jagellonců</p> <p>Evropa v pozdním středověku</p>	<p>Vv- gotické umění a památky</p> <p>Hv – gotická hudba, chorály</p> <p>Vo – historie našeho regionu</p>	<p>Morava v rámci českého státu, Brno ve středověku</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše průběh a význam objevných cest ➤ vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka ➤ vysvětlí pojmy humanismus renesance ➤ uvede příklady renesančních památek ➤ popíše postavení českého státu v Evropě a uvnitř Habsburské monarchie. ➤ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<p>Raný novověk</p> <p>Hospodářské a společenské změny v Evropě</p> <p>Objevné plavby</p> <p>Renesance</p> <p>Reformace</p> <p>Důsledky reformace v evropských zemích</p> <p>Vývoj v evropských státech (rozšiřující)</p> <p>České země po nástupu Habsburků</p>	<p>Vv – renesanční umění</p>	

	České stavovské povstání Třicetiletá válka		
➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Shrnutí učiva a opakování		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací obor: Dějepis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none">➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek➤ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích i u nás➤ charakterizuje modernizaci společnosti➤ charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	Opakování <u>Mezi třicetiletou válkou a Francouzskou revolucí</u> Společnost Občanská revoluce (rozšiřující) Anglie a Velká Británie Vznik USA Kolonie	Z, Lit EGS- mezníky evrop. historie, významné evrop. osobnosti Tvorba projektů o vybraných tématech politického	

	<p>Dějiny významných evropských států</p> <p>Rekatolizace, robota a nevolnictví</p> <p>Dějiny českých zemí</p> <p>Marie Terezie a Josef II.</p> <p>Baroko, rokoko</p>	a kulturního dění – využití ICT techniky	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní důvody a souvislosti, které vedly k událostem francouzské revoluce a napoleonských válek ➤ popíše rozbití starých společenských struktur v Evropě 	<p><u>Francouzská revoluce a Napoleonské války</u></p> <p>Příčiny a průběh revoluce</p> <p>Francie republikou</p> <p>Napoleon Bonaparte</p> <p>Klasicismus, empír</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí jednotlivé fáze národního obrození. ➤ popíše obdobná národní hnutí ve vybraných zemích. ➤ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a průmyslové revoluce v jednotlivých částech Evropy a světa ➤ popíše důsledky průmyslové revoluce 	<p><u>Mezi vídeňským kongresem a revolucí 1848, revoluce 1848</u></p> <p>Vídeňský kongres</p> <p>Dějiny evropských států</p> <p>Průmyslová revoluce</p> <p>Sociální důsledky průmyslové revoluce</p> <p>Metternichovský absolutismus</p> <p>Národní obrození</p> <p>Romantismus</p>		

	Revoluce v evropských zemích		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žák popíše zneužití techniky a nových objevů v první světové válce ➤ dokáže charakterizovat přínos významných osobností na konci 19. a počátku 20. století ➤ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů 	<p><u>Mezi revolucí a první světovou válkou</u></p> <p>Společnost</p> <p>Technický a vědecký pokrok</p> <p>Imperialismus a kolonialismus</p> <p>Dějiny evropských států</p> <p>Secese</p> <p><u>První světová válka</u></p> <p>Cesta k 1. světové válce</p> <p>Fronty, průběh a důsledky války</p> <p>Češi a Slováci za 1. sv. války</p> <p>Shrnutí a opakování učiva</p>	<p>VDO - vývoj parlamentarismu</p> <p>MKV kolonialismus, otrokářství,</p> <p>diskriminace domorodých etnik</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů➤ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět➤ vysvětlí přínos politických, kulturních a vědeckých osobností meziválečného období➤ zhodnotí význam a postavení Československa v evropských souvislostech	<p>Opakování</p> <p><u>Mezi světovými válkami</u></p> <p>Evropa po I. světové válce</p> <p>Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus</p> <p>Ekonomický a politický vývoj v Evropě Světová hospodářská krize</p> <p>ČSR mezi válkami</p>	<p>VDO - vznik a vývoj totalit. syst., formy vlády</p> <p>EV - důsledky prům. rozvoje</p> <p>MDV - propaganda</p> <p>Vv, Lv, Z</p>	

	<p>vývoj společnosti, politická, hospodářská a národnostní situace Kultura a věda mezi válkami</p>	<p>Tvorba prezentací o významných osobnostech a meznících novodobých dějin – využití ICT techniky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ➤ rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ➤ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa ➤ uvede příklady střetávání obou bloků ➤ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ➤ posoudí postavení rozvojových zemí 	<p><u>Druhá světová válka</u></p> <p>Počátek, průběh a důsledky války</p> <p>Holocaust</p> <p>ČSR za 2. svět. války – Protektorát, odboj</p> <p><u>Poválečné dějiny</u></p> <p>Evropa a svět po roce 1945</p> <p>Politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p> <p>Poválečné uspořádání</p>	<p>VDO – demokracie jako protiváha diktatury, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>EGS - mezinárodní vztahy po 2. sv. válce, zdroje konfliktů a způsoby řešení</p>	

	<p>Studená válka a její fáze</p> <p>Východní blok</p> <p>Dekolonizace</p> <p>Evropská integrace</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech ➤ vysvětlí přínos politických, kulturních a vědeckých osobností poválečného období ➤ orientuje se v problémech současného světa 	<p>ČSR po 2. světové válce</p> <p>Situace v letech 1945 – 1948</p> <p>Komunistické Československo</p> <p>Rok 1968, normalizace</p> <p>Situace do roku 1989</p> <p>Vznik České republiky</p> <p>Světová i česká kultura</p> <p>Věda a technický pokrok</p> <p>Události a problémy světa po konci studené války</p>	<p>MDV - politic. procesy mediální manipulace</p> <p>VDO – formy participace občanů na politickém životě</p>	